

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/420/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613200770
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5613200770.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom tamtiež, proti odporcovi V. P., nar. X. X. XXXX, bytom Z. H., J. XXXX/X, o zaplatenie 2.698,14 eur s príslušenstvom, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10C/62/2013-125 zo dňa 4. februára 2015 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti a vo výroku o náhrade trov konania.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku, ktorým uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 640,67 eur, spolu s úrokom z omeškania 9% ročne zo sumy 533,35 eur od 29.9.2011 do zaplatenia, vrátane povolenia splátok.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 640,67 eur spoločne s úrokom z omeškania 9% ročne zo sumy 533,35 eur od 29.9.2011 do zaplatenia a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Vychádzal z toho, že právny vzťah založený zmluvou o splátkovom úvere medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom je spotrebiteľským právnym vzťahom odvodeným od zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Nadväzne v zmysle § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. je povinnosťou konajúceho súdu *ex offio* prihliadať na oslabenie nároku dodávateľa voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania. Keďže ide o spotrebiteľský právny vzťah, premlčanie sa spravuje v zmysle § 52 ods. 2 Obč. zák. občianskoprávnymi predpismi, a teda premlčacia doba je trojročná.

V konkrétnostiach súdnej veci okresný súd vyslovil, že premlčanými sú splátky úveru splatné ku dňu 20.1.2010 (navrhovateľ návrh na súde podal dňa 24.1.2013). Z daného titulu navrhovateľ má nárok na zaplatenie desiatich splátok (splatných v období od 20.2.2010 do 20.11.2010 - dohodnutá konečná splatnosť úveru), čo spolu činí 568,60 eur. Zároveň má nárok i na individuálne dojednaný (mesačný) poplatok za správu úveru 1,99 eur, teda celkom 19,90 eur. Nakoľko sa odporca dostal s plnením svojho záväzku do omeškania, prislúcha navrhovateľovi tiež právo na zaplatenie úrokov z omeškania. Okresný súd vychádzal v danom smere z vymedzenia rozsahu úrokov z omeškania navrhovateľom (8% ročne), ale tento priznal iba z istiny nepremlčaných splátok, lebo oneskoreným zaplatením úrokov nevzniká právo na úroky z omeškania. Občiansky zákonník a ani Obchodný zákonník totiž neumožňujú požadovať úroky pre prípad omeškania dlžníka s platením príslušenstva, t.j. aj úrokov. Vo finančnom vyjadrení (podrobne špecifikovanom v napadnutom rozsudku) ide o sumu 52,17 eur, ktorá spolu s nepremlčanými splátkami 568,60 eur a poplatkom za správu úveru 19,90 eur predstavuje priznanú čiastku 640,67 eur.

Okrem „kapitalizovaných“ úrokov z omeškania k 28.9.2011 je odporca povinný zaplatiť navrhovateľovi aj úrok z omeškania 9% ročne z istiny dlžných splátok t.j. zo sumy 533,35 eur.

Okresný súd ako neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi vyhodnotil dohodu účastníkov o uznaní dlhu z 14.12.2011. Zdôraznil, že navrhovateľ ako jej iniciátor zakomponoval do dohody o splácaní dlhu v splátkach i uznanie dlhu s cieľom predĺžiť si premlčaciu dobu na úkor odporcu - spotrebiteľa. Zmluva bola pripravená na predtlačenom formulári a spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Okresnému súdu z jeho rozhodovacej činnosti bolo známe, že navrhovateľ pri uzatváraní takýchto formulárových zmlúv nepoučuje dlžníkov o inštitúte uznania dlhu a najmä o jeho právnych následkoch. Uvedené potvrdil i odporca s tým, že pri uzatváraní danej dohody mal za to, že ide len o dohodu o splátkach.

Vzhľadom na pomery odporcu okresný súd povolil tomuto vyššie uvedenú sumu splácať v splátkach po 100 eur mesačne. Konštatoval, že povolením splácania dlhu v splátkach nebude ohrozené právo navrhovateľa a súčasne ani uspokojovanie základných životných potrieb odporcu. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že v spore v prevažnej miere úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, lebo si tento procesný nárok neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa alternatívne domáhal jeho zmeny tak, že návrhu bude vyhovieť v celom rozsahu, alebo jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Tvrdil, že dohoda o uznaní dlhu z 14.12.2011 spĺňa všetky zákonné náležitosti a v jej dôsledku došlo k začatiu plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby. Odporca po oboznámení sa s obsahom dohody svojim podpisom uznal záväzok a podľa navrhovateľa si týmto úkonom nijako nezhoršil svoje (právne) postavenie.

Zároveň odvolateľ poukázal na to, že na posudzovaný právny vzťah je potrebné aplikovať 4-ročnú premlčaciu dobu v zmysle Obchodného zákonníka, keďže uvedené nepredstavuje neprijateľnú podmienku, ktorá by spôsobovala nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Uviedol, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a jej účelom nemôže byť zbavenie spotrebiteľa akejkoľvek zodpovednosti za záväzky, do ktorých vstupuje. Napokon namietal aplikáciu § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorou došlo k popretiu princípov právnej istoty a rovnosti účastníkov konania pred súdom. V rámci odvolania navrhovateľ citoval z viacerých rozhodnutí všeobecných súdov i ústavného súdu, ktoré majú podporovať jeho argumentáciu.

Odporca zostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. (z toho titulu rozsudok okresného súdu zostal nedotknutý v nenapadnutom výroku o uložení povinnosti odporcovi zaplatiť navrhovateľovi sumu 640,67 eur spolu s príslušenstvom; vrátane povolenia splátok) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) v preskúmvanej časti napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd sa stotožnil so záverom okresného súdu o neplatnosti dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku z 14.12.2011 pre jej rozpor s dobrými mravmi. Je nepochybné, že ide o vopred - výlučne zo strany navrhovateľa - pripravený formulár, do ktorého textu nemal odporca žiadnym spôsobom zasiahnuť. Predmetný formulár budí dojem, že má ísť hlavne o umožnenie odporcovi zaplatiť jeho dlh v splátkach, čo sa snaží zdôrazňovať aj odvolateľ. Avšak zo skutočností známych konajúcim súdom z ich úradnej činnosti, ako aj z postoja navrhovateľa v tomto konaní, je zrejmé, že hlavným účelom danej dohody bolo/je predĺžiť premlčaciu dobu na úkor spotrebiteľa. Len na okraj krajský súd dodáva, že nemôže byť najmenej pochybnosti o tom, že predĺženie premlčacej doby t.j. možnosť súdne vymáhať od dlžníka jeho dlh po značne dlhšiu dobu, je v zásadnom rozpore so záujmami spotrebiteľa a neprimerane zvýhodňuje dodávateľa.

Je potrebné zdôrazniť, že v konkrétnostiach súdnej veci v rámci dotknutej dohody z 14.12.2011 (č.l. 55) nie sú vôbec vyplnené údaje ohľadne splátok, čo len dokrešuje tendenčnosť argumentácie navrhovateľa o prioritnom ciele danej dohody umožniť odporcovi zaplatiť dlh v splátkach. Zároveň z vyjadrenia odporcu na pojednávaní dňa 4.2.2015, ktoré navrhovateľ nijako nespochybnil (tak v rámci daného pojednávania, ako ani v odvolaní), vyplýva, že jednanie strán dňa 14.12.2011 sa týkalo možnosti splátok a o uznaní dlhu nebolo komunikované (nie to, že by odporcovi - spotrebiteľovi bolo poskytnuté nejaké vysvetlenie tohto inštitútu a jeho dôsledkov). Celkovo dotknuté stretnutie trvalo asi 2 minúty a prebiehalo v obchode, v ktorom pracuje matka odporcu.

Za takýchto okolností je nutné uzavrieť, že postup navrhovateľa, vrátane osôb vykonávajúcich pre neho jednotlivé činnosti, vykazuje všetky znaky nekalého správania, ktorého účelom je zásadné

zhoršenie postavenia spotrebiteľa. Daný postup je zároveň v rozpore aj s dobrými mravmi, keď zneužíva dominanciu, finančné, organizačné, či právne zázemie navrhovateľa na úkor práv (len čisto formálne) rovnocennej zmluvnej strany.

V rozoberaných konkrétnych súvislostiach neobstojí ani argument odvolateľa o údajnej neprimeranej ochrane spotrebiteľa. Je nutné uviesť, že ochrana spotrebiteľa predstavuje hodnotu postavenú na roveň iným hodnotám verejného poriadku a práve v záujme navodenia reálnej rovnováhy vo vzťahoch dodávateľ - spotrebiteľ bol vytvorený celý rámec spotrebiteľsko-právnych inštitútov.

Spotrebiteľské právne vzťahy predstavujú osobitný druh právnych vzťahov, ktoré zahŕňajú zmluvy uzavreté medzi dodávateľmi a spotrebiteľmi tak podľa Občianskeho zákonníka, ako i podľa Obchodného zákonníka. Je nepochybné, že sa nejedná o vzťahy medzi dvoma podnikateľskými subjektmi, ale o vzťahy podnikateľa (v pozícii dodávateľa) a fyzickej osoby mimo rámec výkonu jej podnikania, či povolania (v užšom význame slova). Tieto vzťahy sú svojou povahou jednoznačne vzťahmi občianskoprávnymi, preto aj na súvisiace otázky - vrátane otázok premlčania - je potrebné aplikovať Občiansky zákonník tak, ako to správne učinil súd prvého stupňa.

Skutočnosť, že zákonodarca charakter spotrebiteľských vzťahov ako vzťahov občianskoprávných vymedzil až v rámci zákona č. 102/2014 Z.z., neznamená, že do doby účinnosti tohto právneho predpisu by mali inú - napríklad obchodnoprávnu - povahu.

Krajský súd neakceptoval námietku navrhovateľa o porušení princípu právnej istoty v súvislosti s aplikáciou § 5b zák. č. 205/2007 Z.z. Z jeho textu - „Orgán rozhodujúci o nárokoch...prihliada...“ je namieste vyvodiť, že primárne predstavuje úpravu procesnej činnosti orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy. Pri procesných normách pritom platí pravidlo ich okamžitej aplikácie, t.j. že pôsobia okamžite od nadobudnutia účinnosti konkrétneho právneho predpisu aj na už existujúce vzťahy; okrem prípadu, ak zákonodarca stanoví osobitný právny režim. Ako (len) podporný argument možno spomenúť výkladové pravidlo, podľa ktorého sa má každá právna norma vykladať na prospech toho, na ochranu koho je primárne určená. Z tohto pohľadu je správnym výkladom nepochybne taký, v zmysle ktorého má ochrana slabšej strany (spotrebiteľa) nastúpiť okamžite.

Správnosť opísaných úvah je už aktuálne potvrdená i rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR. Ten v rozhodnutí sp. zn. 3 M Cdo 12/2014 zo dňa 21.4.2015 uviedol, že nepristúpil k zrušeniu napadnutého rozsudku (predmetom ktorého bolo posúdenie neplatnosti uznania dlhu spotrebiteľom pre rozpor tohto úkonu s dobrými mravmi) vzhľadom na nežiaducu samoučelnosť takéhoto postupu. Po vrátení veci okresnému súdu by tento totiž v konaní (začatom pred účinnosťou dotknutej novely zákona o ochrane spotrebiteľa) musel, ako orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy, vziať zreteľ na § 5b zák. č. 205/2007 Z.z., ktorý síce nadobudol účinnosť 1.5.2014, ale - vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení - sa momentom svojej účinnosti vzťahuje i na vzťahy založené pred týmto dňom.

V súvislosti s údajným porušením princípu legitímnych očakávaní je potrebné zdôrazniť, že navrhovateľ v súdnej veci uplatnil nárok, ktorý bol premlčaný. Predmetný princíp pritom súvisí s teóriou nadobudnutých práv; avšak navrhovateľ nestratil žiadne právo, ktoré by za účinnosti „predchádzajúcej“ právnej úpravy nadobudol. Naopak, musel počítat s tým, že svoje právo (jeho vymáhateľnosť) v prípade vzniesenia námietky premlčania stratí v dôsledku vlastného konania, spočívajúceho v oneskorenom uplatňovaní pohľadávky. Nadväzne je dôvodnou úvaha, že navrhovateľ sa spoliehal na právnu nevedomosť protistrany, čo výrazne potláča vyššie rozoberaný aspekt ochrany spotrebiteľa.

Nakoľko odvolacie dôvody navrhovateľa boli neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.), potvrdil napadnutý rozsudok v meritórnej časti ako vecne správny.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním bezprostredne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý, výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu pomerného úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu jeho trov. Naproti tomu odporca si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.